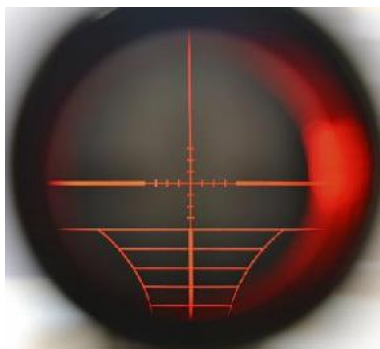

MATERIAŁ 8

Scenariusze

Scenariusz 1: Zabójstwa na zlecenie rządu

Źródło: *MartinaVaculikova/iStock*

Zabójstwa na zlecenie rządu to zabójstwa nakazywane przez rząd, a nawet przez niego wykonywane, z powodów politycznych. Ta praktyka nie jest może częsta, ale miała miejsce w przeszłości w różnych systemach politycznych, zarówno demokratycznych, jak i totalitarnych. Jak w przypadku jakiegokolwiek innego zabójstwa, zabójstwa zlecane przez rząd łamią podstawowe prawo człowieka – prawo do życia.

Przykłady zabójstw na zlecenie rządu:

1. operacja „Gniew Boży” po masakrze w Monachium w 1972 r., kiedy to izraelska grupa specjalna na rozkaz premiera Izraela wytropiła i zlikwidowała trzech pozostałych przy życiu palestyńskich zabójców jedenastu izraelskich sportowców;
2. polityka „strzelaj, by zabić” w Irlandii Północnej w latach osiemdziesiątych XX w., kiedy to licznych podejrzanych oficerowie i żołnierze rzekomo celowo zabijali, nawet nie próbując ich aresztować.

Scenariusz 2: Bezterminowy areszt bez procesu

Źródło: *sakhorn38/iStock*

Bezterminowy areszt to uwięzienie aresztowanej osoby przez państwo bez procesu. Bezterminowy areszt to łamanie praw człowieka, ponieważ narusza zasadę, że każda osoba podejrzana jest niewinna, aż do momentu udowodnienia jej winy. Choć nie jest to powszechna praktyka, to czasem i

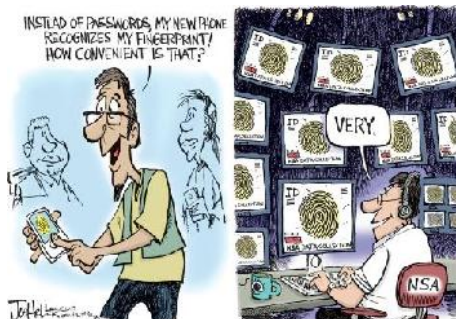
DOM HISTORII EUROPEJSKIEJ

to stosunkowo niedawno rządy bezterminowo i bez procesu przetrzymywały poszczególne osoby podejrzane o terroryzm lub zradę.

Przykłady bezterminowego aresztu bez procesu:

1. operacja Demetrius, w ramach której brytyjska armia aresztowała i internowała setki Irlandczyków rzekomo powiązanych z Irlandzką Armią Republikańską (IRA);
2. Zatoka Guantanamo na Kubie, gdzie znajduje się amerykańskie więzienie, wykorzystywane do długotrwałego przetrzymywania podejrzanych.

Scenariusz 3: Globalna inwigilacja

Źródło: © Hellertoon

Globalna inwigilacja oznacza prowadzony na masową skalę nadzór nad całymi grupami ludności i ponad granicami. Nie jest to nowe pojęcie i poza skojarzeniami politycznymi odnosi się także do monitorowania ludności ze względu na zdrowie publiczne. Globalna inwigilacja motywowana politycznie łamie, między innymi, indywidualne prawo do prywatności. W 2013 r. pracownik amerykańskiej Agencji Bezpieczeństwa Narodowego Edward Snowden ujawnił opinii publicznej szereg dokumentów, które świadczą o globalnej inwigilacji prowadzonej przez jego pracodawców.

- Czy istnieją okoliczności, w których można zawiesić lub unieważnić prawa człowieka?
- Czy uzasadnione może być pozbawienie kogoś praw człowieka w imię ochrony nadrzędnego dobra całego społeczeństwa?
- Kiedy takie pozbawienie praw miałyby ustać? Czy przystalibyście na to, by w pewnych okolicznościach można było pozbawić kogoś przysługujących mu praw?
- Czy potrzeby ogółu społeczeństwa są ważniejsze niż prawa człowieka przynależne jednostce?
- Kto ostatecznie ma prawo decydować o odebraniu praw osobom podejrzanym?